

Sygn. akt III AUa 999/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Romana Mrotek (spr.)
Sędziowie:	SSA Anna Polak SSO del. Beata Góraska
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2013 r. w Szczecinie

sprawy D. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. W..

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 8 listopada 2012 r. sygn. akt VI U 916/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej D. M. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 22 maja 2012 roku,
2. odstępuje od obciążenia ubezpieczonej kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO del. Beata Góraska SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak

Sygn. akt III AUa 999/12

UZASADNIENIE

Ubezpieczona D. M. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 22 czerwca 2012 roku odmawiającej prawa do świadczenia przedemerytalnego, podnosząc, że spełniała wszystkie przesłanki do uzyskania prawa do tego świadczenia.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, powołując się na przepis art. 2 ust. 1 pkt 2 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych wskazując, że ubezpieczona pozostawała w

zatrudnieniu na podstawie innego niż Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej i stosunek pracy nie został rozwiązany z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy.

Wyrokiem z dnia 8 listopada 2012 roku Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 28 czerwca 2012 roku znak (...) w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej D. M. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 21 maja 2012 roku.

Sąd Okręgowy ustalił, że D. M. urodzona (...), wniosek o świadczenie przedemerytalne złożyła w dniu 21 maja 2012 roku.

Pracowała do dnia 22 stycznia 2011 roku w firmie (...) w S. i została zwolniona z uwagi na likwidację jej stanowiska pracy. Od dnia 2 lutego 2011 roku do dnia 6 czerwca 2011 roku pobierała zasiłek dla bezrobotnych. Od dnia 7 czerwca 2011 roku do dnia 30 września 2011 roku była zatrudniona w (...). Od dnia 13 października 2011 roku do dnia 30 kwietnia 2012 roku (ponad 6 miesięcy).

Po dokonaniu powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie ubezpieczonej zasługiwało na uwzględnienie. Odwołując się do przepisu art. 2 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych Sąd Okręgowy wskazał, że prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn.

Co do spełnienia przez ubezpieczoną tych przesłanek sporu nie było. Wiek 55 lat ukończyła albowiem do dnia rozwiązania stosunku pracy w firmie (...). Legitymowała się także stażem ubezpieczeniowym wynoszącym ponad 35 lat.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że spór dotyczył wykładni art. 2 ust. 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. Organ rentowy wskazywał bowiem, że podjęcie przez ubezpieczoną pracy w (...) uniemożliwiło przyznanie jej świadczenia. W ocenie Sądu Okręgowego z cytowanych przepisów nie wynika taka wykładnia prawna. Cytowane przepisy opisują dwie grupy przesłanek. Pierwsza, oznaczona w treści art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy odnosi się do opisu stanu zamkniętego przed złożeniem wniosku i sprowadza się do sytuacji oznaczającej utratę zatrudnienia, w której osoba - należy zakładać, że ustawodawca celowo używa tego zwrotu - do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia: posiada u tegoż pracodawcy staż pracy nie krótszy niż 6 miesięcy; posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet.

Druga grupa przesłanek dotyczy sytuacji bezpośrednio poprzedzającej złożenie wniosku i łączy się ze statusem osoby bezrobotnej. Sąd Okręgowy wskazał, że żadna z norm nie posługuje się

Warunkiem „pozostawania w stosunku pracy, który rozwiązano z przyczyn dotyczących zakładu pracy bezpośrednio przez nabyciem statusu osoby bezrobotnej”, zaś bezsporne jest, że w dniu 22 stycznia 2011 r. doszło do rozwiązania stosunku pracy z przyczyn nie dotyczących pracownika - likwidacja stanowiska pracy (art. 30 § 1 pkt 2 k.p.) i w dacie tej ubezpieczona pozostawała w opisanym stosunku pracy od ponad roku, dysponując równocześnie okresem uprawniającym do emerytury wynoszącym ponad 35 lat. Nie ulegało też wątpliwości, że skarżąca pobierała zasiłek dla bezrobotnych przez ponad 6 miesięcy, nie odmówiła pracy, wniosek o świadczenie złożyła w terminie.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy uznał, że w dacie wydania zaskarżonej decyzji ubezpieczona spełniała warunki do uzyskania świadczenia przedemerytalnego.

Dlatego też w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł organ rentowy, który zaskarżył go w całości, zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu:

- naruszenie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych przez jego niezastosowanie w sprawie, w wyniku przyznania ubezpieczonej prawa do spornego świadczenia przedemerytalnego od dnia 21 maja 2012 roku podczas gdy prawo do przedmiotowego świadczenia ustala się na wniosek osoby zainteresowanej, od następnego dnia po dniu złożenia wniosku wraz z dokumentami, o których mowa w ust. 3 w/w. przepisu,

- naruszenie art. 227 k.p.c., w wyniku dowolnego przyjęcia i pominięcia w subsumcji stanu faktycznego sprawy istotnej okoliczności, dotyczącej wniosku o przyznanie prawa do spornego świadczenia, który ubezpieczony złożył w dniu 21.05.2012r., co powinno skutkować przyznaniem ubezpieczonemu prawa do przedmiotowego świadczenia od następnego dnia po dniu złożenia w/w. wniosku, tj. od dnia 22 maja 2012 roku, co stanowi ponadto naruszenie dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c., które to uchybienia miały istotny wpływ na wynik sprawy.

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego jej rozpoznania oraz zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że prawidłowe zastosowanie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych powinno skutkować przyznaniem prawa do spornego świadczenia od następnego dnia po dniu złożenia wniosku, tj. od dnia 22 maja 2012 roku.

W ocenie apelującego Sąd Okręgowy naruszył dyspozycję przepisu art. 227 k.p.c., zgodnie z którym przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. W kontekście powyższego bezspornie w zakresie subsumcji stanu faktycznego sprawy istotne znaczenie miał dzień złożenia przez ubezpieczoną wniosku o przyznanie prawa do spornego świadczenia, tj. 21 maja 2012 roku. Według organu rentowego Sąd I instancji w sposób dowolny pominął powyższą istotną okoliczność, której prawidłowe uwzględnienie powinno skutkować przyznaniem ubezpieczonemu prawa do spornego świadczenia od następnego dnia po dniu złożenia wniosku, tj. od dnia 22 maja 2012 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego, w zakresie dotyczącym daty przyznania prawa ubezpieczonej do świadczenia przedemerytalnego, okazała się zasadna.

Zawarty w apelacji zarzut naruszenia prawa materialnego jest w pełni usprawiedliwiony. Zarzut ten dotyczy wyłącznie naruszenia art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jedn. z 2013 r. Dz.U. poz.170) przez jego niezastosowanie i wydanie zaskarżonego orzeczenia z pominięciem tego przepisu.

Zgodnie z treścią art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych prawo do świadczenia przedemerytalnego ustala się na wniosek osoby zainteresowanej, od następnego dnia po dniu złożenia wniosku z dokumentami, o których mowa w ust. 3, przez które należy rozumieć dowody uzasadniające prawo do świadczenia przedemerytalnego, w tym decyzje o utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub informacje o upływie 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 2 ust. 3, a także dowody wymagane do ustalenia prawa do emerytury oraz jej wysokości, określone przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Podkreślić należy, iż powyższy przepis nie wiąże powstania prawa do świadczenia przedemerytalnego z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa (za wyjątkiem wymienionych w art. 100 ust. 2 sytuacji, w których ubezpieczony pobiera zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne lub wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy wypłacane na podstawie przepisów Kodeksu pracy), lecz zawsze z dniem złożenia wniosku wraz

z wymaganymi dokumentami, wskazując kategorycznie, iż prawo to ustala się (...) od następnego dnia po dniu złożenia wniosku wraz z wymaganymi dokumentami (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2012 r. II UK 209/11, OSNP 2013/7-8/88).

Jak wynika natomiast z jednoznacznych ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd pierwszej instancji, w pełni zaakceptowanych przez Sąd Apelacyjny, ubezpieczona złożyła wniosek o świadczenie przedemerytalne w organie rentowym w dniu 21 maja 2012 roku. Prawo do wnioskowanego przez nią świadczenia, zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, mogło zatem zostać ustalone dopiero od dnia 22 maja 2012 r., tj. właśnie od następnego dnia po dniu złożenia wniosku.

W świetle powyższych rozważań Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że zarzuty organu rentowego co do daty przyznania ubezpieczonej prawa do świadczenia przedemerytalnego okazały się zasadne.

W pozostałym zakresie Sąd Apelacyjny nie dopatrzył się wadliwości postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Sąd Okręgowy starannie zebrał i rozważył wszystkie zaoferowane dowody oraz ocenił je w sposób nienaruszający swobodnej oceny dowodów. Prawidłowo dokonane ustalenia faktyczne oraz należyte umotywowaną ocenę prawną sporu Sąd Apelacyjny przyjmuje za własną, w pełni dzieląc wywody zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z tego też względu Sąd Apelacyjny nie dostrzega potrzeby ponownego szczegółowego przytaczania zawartych w nim argumentów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776 oraz z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, lex nr 585720 i z dnia 24 września 2009 r., II PK 58/09, Lex nr 558303).

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Apelacyjny, działając na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej D. M. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 22 maja 2012 roku.

Sąd Apelacyjny odstąpił od obciążenia ubezpieczonej kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym ze względu na tzw. zasadę słuszności, wynikającą z przepisu art. 102 k.p.c., który odwołuje się do występowania „wypadków szczególnie uzasadnionych” i pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony, stanowią podstawę do nieobciążania jej kosztami procesu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2012 r., sygn. III CZ 17/12, Lex nr 1164739). W szczególności za wypadek szczególnie uzasadniony należy uznać sytuację, w której strona jest subiektywnie przekonana o zasadności swoich żądań (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 1970 r., sygn. akt: III PRN 83/70; LEX nr 14091). Za taką przesłankę powszechnie uważana jest również zła sytuacja majątkowa i trudna sytuacja rodzinna strony przegrywającej, wyrażająca się w niemożności zwrotu kosztów procesu stronie przeciwnej, bez uszczerbku koniecznego utrzymania siebie i rodziny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010 r. (sygn. akt: I CZ 51/10, LEX nr 737252) oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2011 r., sygn. akt: V CZ 107/10; LEX nr 786400). Właśnie taki wypadek miał miejsce w niniejszej sprawie, albowiem ubezpieczona znajduje się w trudnej sytuacji majątkowej.

SSO del. Beata Górska SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak